

Các đồng chí thường có mặt căn cứ Lò Mo ngày xưa

Đại biểu Lãnh đạo TP. Cần Thơ, huyện Thới Lai và các nhân chứng lịch sử (Huyện Ô Môn) tại hội thảo giá trị lịch sử của di tích địa điểm Căn cứ huyện ủy Ô Môn (1971-1975)

Căn cứ Lò Mo và niềm tự hào

✎ NHẬT HỒNG

(Căn cứ Lò Mo được UBND thành phố Cần Thơ, công nhận Quyết định số: 2393/QĐ/UBND, ngày 21/9/2018, là Di tích lịch sử cấp thành phố)

"Chiến tranh đã lùi xa hơn 43 năm, mọi dấu vết dường như lần lượt bị chôn vùi với gót thời gian. Nhưng đối với quân và dân huyện Thới Lai, thành phố Cần Thơ không sao quên được dấu ấn Căn Cứ Lò Mo trên vùng đất thân yêu, kiên cường của quê hương mình."

Trước thềm xuân mới, trên đà phát triển và hội nhập, nhắp chung trà nhớ lại những người năm xưa, một thời hào hùng đã qua, đọc để hiểu về truyền thống quê hương và đồng thời làm quà cho mùa xuân thêm tươi thắm.

Sau cuộc tổng tấn công và nổi dậy Mậu Thân 1968, căn cứ Lò Mo được thành lập cũng nhằm vào bảo vệ cho Lộ Vòng Cung, đồng chí Mười Độ là Huyện Đội trưởng ra quyết định cho đ/c Đào Văn Phần làm chỉ huy trưởng, đ/c Trần Văn Đủ là chỉ huy phó có nhiệm vụ bảo vệ đường đi nước bước cho các bộ đội qua lại Lộ Vòng Cung.

Vị thế, Lò Mo là con rạch cùn, bắt nguồn từ Bông Giếng (sau ngày giải phóng được đào thêm cho thông qua Mương Khai). Để dễ dàng tấn công tiến đánh vào đầu não của giặc ở Cần Thơ và sân bay Trà Nóc, Tỉnh ủy và Huyện ủy Ô Môn thấy địa thế

Lò Mo thuận lợi cho việc ém quân, chứa đựng vũ khí lương thực nên thành lập căn cứ Lò Mo vào năm 1968-1969. Diện tích căn cứ Lò Mo khoảng 30 hecta nằm trên các ấp: Trường Trung, Trường Tây, Trường Thạnh xã Trường Thành.

Điều rất đặc biệt là căn cứ Lò Mo chung quanh có 4 cái đồn lớn của giặc và căn cứ chỉ cách đồn chỉ có 300 mét đến 500 mét. Do vậy quân đội đóng ở đây phải giữ nghiêm ngặt 3 nguyên tắc: **Đi không dấu, nấu không khói, nói không tiếng.** Để an toàn trong lòng giặc những sinh hoạt, nấu ăn bữa củi cũng phải theo qui định: chẻ củi phải đợi cho máy bay của giặc bay qua, tranh thủ chẻ cho nhanh để tiếng máy bay át tiếng chẻ củi, (lúc bấy giờ máy bay qua lại liên tục nên ngày tranh thủ chẻ được thớt củi. Còn nấu cơm, thì phải nấu lúc 3, 4 giờ sáng để tránh khói, còn ban ngày thì phải cẩn thận không cho có khói bay lên.

Căn cứ thường có mặt đồng chí Trần Nam Trung, Khu ủy viên Khu Tây Nam Bộ về đây chỉ đạo. Đồng chí Trần Thanh Sơn (7 Mạnh), Trần Nam Phú là Tỉnh ủy viên phụ trách chỉ đạo trực tiếp.

Cấp huyện thì có đ/c Võ Hoàng Xinh (Ba Xinh) Bí thư huyện ủy, đ/c Mười Khởi Phó Bí thư, đ/c Nguyễn Tổng thường vụ, Huyện đội trưởng, đ/c Ba Tụ, và đ/c Đỗ Văn Kiệu (7 Kiệu) Huyện đội phó. Ngoài ra còn các bộ đội địa phương quân, Tiểu đoàn 8 Đặc công, Trung đoàn 6 Pháo binh còn gọi là K51, Trung đoàn Sông Hương có các đ/c: Sái Cải, Hai Ngân, Trung đoàn Cửu Long có đ/c Ba Thông là Trung đoàn phó. Các cuộc pháo kích, đánh vào sân bay Trà Nóc đều xuất phát từ căn cứ này.

Cách bố trí phòng thủ của căn cứ Lò Mo:

Có 3 vòng, vòng ngoài là cắm bằng tử địa, vòng trong là gài chông sắt, có hàng chục ngàn mũi chông sắt cắm trên nhiều địa hình phức tạp và trái nổ như bom bi, đầu đạn 105 lép được công binh chế tạo lại thành trái nổ, vòng trong là công sự chiến đấu đào quanh co địa hình phức tạp trong vườn, che phủ các loại cây như: cây mít, xoài, vú sữa, chuối, tre... Tất cả việc đi lại đều có các đồng chí cán bộ địa phương hướng dẫn, cách ăn ở và đi lại trong địa hình căn cứ.

Căn cứ Lò Mo là một điểm chiến lược trọng yếu cho công cuộc giải phóng Cần Thơ, quân từ đây xuất kích đánh vào Cần Thơ, sân bay Trà Nóc rất thuận lợi, rút lui dễ dàng. Căn cứ cũng là kho lương thực, luôn có hàng ngàn gia lúa chứa ở đây, sẵn sàng cung cấp đầy đủ cho chiến trường trong vùng.

Tính bí mật và an toàn rất cao vì được lòng dân luôn luôn che chở, xuyên suốt thời kỳ chiến đấu từ 1968 đến 1975 không bị lộ, chỉ duy nhất một lần năm 1970 các đơn vị ở đây bung ra đi làm nhiệm vụ thì bị sư đoàn 21 đánh vô nhưng không có ai ở

đây, nên chúng đốt và phá hủy cả ngàn gia lúa.

Căn cứ Lò Mo còn là vành đai an toàn cho Lò Vòng Cung.

Thế chiến lược quan trọng của Quân khu IV và thủ phủ tỉnh Cần Thơ là cơ quan đầu não của giặc, nên chúng hình thành một mạng lưới đồn bót dày đặc vững chắc để làm lá chắn cho Cần Thơ và đi lùng sục đánh bắt quân cách mạng ra khỏi vùng này. Trong khi đó, quân cách mạng cố bám giữ và củng cố an toàn lộ Vòng Cung để làm bàn đạp đánh vào đầu não giặc. Do đó, lộ Vòng Cung được coi như con lộ chiến lược quan trọng.

Sau cuộc tổng tấn công và nổi dậy Mậu Thân 1968, căn cứ Lò Mo có nhiệm vụ bảo vệ cho Lò Vòng Cung, đồng chí Mười Độ là Huyện Đội trưởng phân công cho đ/c Đào Văn Phần làm chỉ huy trưởng, đ/c Trần Văn Đủ là chỉ huy phó bảo vệ đường đi nước bước cho các đoàn quân qua lại Lò Vòng Cung. Xuất phát từ căn cứ Lò Mo đ/c Phần và đ/c Ba Đủ ban ngày đóng quân ở Cái Hô ban đêm tấn công qua Xẻo Cui, giữ hai đầu cho các Trung đoàn qua lại lộ Vòng Cung được an toàn.

Căn cứ Lò Mo, xã Trường Thành đã san bằng giải phóng 28 đồn bót trên địa bàn trong năm 1974, có nghĩa là xã Trường Thành đã giải phóng trước năm 1975.

Ngày 24/7/2018, Sở VH-TT & DL thành phố Cần Thơ cùng Huyện ủy, UBND huyện Thới Lai tổ chức cuộc hội thảo có trên 30 đồng chí là nhân chứng lịch sử đóng góp thêm bề dày cho Căn cứ Lò Mo, làm nổi bật tính chiến đấu, tính sáng tạo của quân dân địa phương. Và đã được UBND thành phố Cần Thơ ra quyết định công nhận di tích lịch sử cấp thành phố, ngày 21/9/2018. Mong rằng, khu di tích sớm được xây dựng để giáo dục truyền thống đấu tranh trên quê hương xứ sở. Đây là một niềm tự hào lớn lao cho nhân dân Trường Thành, huyện Thới Lai, TP Cần Thơ và trong khu vực.

Nay mùa xuân mới lại về, tô thêm sự thắng lợi và thành công trên bước đường phát triển KT-VH-XH của huyện Thới Lai và Căn cứ Lò Mo xứng đáng được tự hào. ❀

✎ **NGUYỄN THANH PHONG**

Lắng đọng mùa xuân

*Mùa lạnh lẽ trong hanh hao nằm ảm
Hạt mưa xuân phơi phới nhẹ nhàng
Khởi hương trầm ngào ngạt lan xa
Len lỏi trong hơi lạnh dịu dàng
của mùa đông đã qua...*

*Giêng hai – đất trời như đổi mới
Tiếng mầm non đang cố vươn mình
Khởi lớp vỏ sần sùi buổi giá
Hay chẳng ập ủ sự sống trôi dạt
khi mùa xuân về?*

*Sắc vàng tươi của hoa mai dầu ngô
Màu thân thương của bánh tét quê
Chao ôi... tất cả như vừa quen vừa lạ
Sao lòng ta vẫn xao xuyến bồi hồi.*

*Tôi yêu chợ tết đông đúc ồn ào
Dầu chen chân mà thân thương đến lạ
Tôi yêu không khí rộn ràng, tất bật
Yêu những lúc quây quần dọn dẹp đón tết sang*

*Xuân cho lòng người trở biếc
Nhen lên niềm hạnh phúc nhỏ nhoi
Gạt bỏ hết những mệt mỏi năm cũ
Cho trái tim bình lặng, an yên.*

*Em có thấy sắc hoa rực rỡ
Thoảng mùi hương giăng mắc đầu dây?
Em có thấy mình tần ngần lặng lẽ
Bao yêu thương lắng đọng xuân về.*

*Xuân đây, xuân hát lên bao khúc tự tình
Cho yêu thương ngày ngất không người
Đã thôi rồi mùa gió trở
Đã qua rồi lạnh buốt những ngày đông.*

*Ta muốn hôn lên vạt cỏ mềm
Chạm vào phiến đá ướt lạnh sương đêm
Nhu lấy mùa xuân hương hoa dịu ngọt
Xuân ở lại với đất trời, với lòng người
mãi mãi không thôi!*